

государства в этом направлении должна оказываться посильная поддержка. Именно благодаря этому возникнет желание создавать и поддерживать молодёжные организации и союзы, а благодаря им возникнут и сформируются новаторские идеи, которым был бы присущ обширный плюрализм, способствующий решению существующих разногласий и проблем. За счет ощущения собственной значимости для общества будет формироваться культура последнего, развиваться и закрепляться активная политическая позиция молодежи. В нашем обществе молодёжь и, в частности, её интересы игнорируются, что имеет негативные последствия. Влияние на неё оказывается не напрямую, а в большинстве случаев через применение различных льгот. Это оказывает пассивное воздействие, что не активизирует политическое сознание молодых людей.

Политическая культура молодёжи, её отношение к политике и убеждения ныне преимущественно сформированы вокруг понятий «думают только о себе», «нерасчетливы», «ради власти готовы на все», «крайнее несоответствие занимаемой должности». Какие-либо чёткие долгосрочные установки от правящих политических сил отсутствуют, что создает неуверенность молодёжи в своём будущем и своей защищённости со стороны государства. Политические ценности и традиции в последнее время практически не поддерживаются, что способствует нежеланию изучать и расширять свой политический кругозор. Культура политического участия молодёжи находится на незначительном уровне, за исключением некоторых местных органов самоуправления. Полноценное участие молодёжи в политической деятельности невозможно из-за имеющихся возрастных ограничений. Возможно, это является отрицательным моментом, но с другой стороны – допускать человека с отсутствием необходимых, обширных знаний в столь важную сферу не следует.

Конограй Д.
НТУ «ХП»

М. ВЕБЕР И КАПИТАЛИЗМ

Почавши з вивчення проблеми, яку роль у формуванні сучасного капіталізму з його культом раціональності відіграла зміна релігійної етики у зв'язку з переходом до протестантизму, М. Вебер виявився реальним очевидцем капіталістичного розвитку як панівної ідеології, тому він на власному досвіді міг зробити багато висновків щодо цього явища.

Саме природу виникнення капіталізму Вебер і прагне дослідити у своїй праці. Вивчаючи цю проблему, він переконується, що хоча капіталізм і має глибоке історичне підґрунтя, але його активний розвиток у ХХ ст. не був історичною закономірністю, а став наслідком поєднання багатьох історичних чинників в окремому регіоні (у Європі), що спрямувало розвиток цілого континенту в русло практичного капіталізму. Його праця «Протестантська етика» скерована на те, щоб розкрити, на його думку, найважливішу сукупність передумов, які сформували такий суспільний лад, який нині домінує.

До Вебера було ще декілька видатних праць на цю тему, у яких автори намагалися пояснити деякі аспекти тогочасного суспільного життя. Але Вебер найефективніше дослідив саме культурно-духовні аспекти новоєвропейських капіталістичних відносин. Своєю працею він багато в чому суперечив баченню Маркса щодо первинності економічних відносин у становленні всього нового. З одного боку, М. Вебер визнає в Марксі видатного вченого, який започаткував наукове вивчення капіталізму й побачив в капіталізмі могутній чинник прогресивного розвитку порівняно з феодальним типом економіки.

З іншого боку, він вважає абсолютно утопічним висновок Карла Маркса внаслідок аналізу капіталізму. М. Вебер писав: «Протестантською етикою» я хотів показати нездатність марксистського принципу, за яким лише економічні відносини в суспільстві визначають форми суспільної свідомості». Геніальність мислителя і його праці в тому, що, досліджуючи причини виникнення капіталізму в Європі, ми можемо зробити власний ґрунтовний аналіз головних чинників європейського суспільства, прослідкувати характер його розвитку, спробувати особисто зробити прогнози щодо впливу цих чинників на європейське суспільство.

Основне поняття, для пояснення якого була написана «Протестантська етика», можна виразити всього двома словами. Але, на думку Вебера, ці два слова дали змогу людській цивілізації не загинути, а зробити великий крок уперед – у напрямку до вдосконалення. Саме Дух капіталізму «винен» у тому, що людство досягло сьогодні такого величезного розвитку. Автор розкриває суть цього поняття, передумови його виникнення й розвитку. Щоб зробити своє дослідження повним, Макс Вебер у першому розділі праці детально описує те, що він назвав Духом. У цьому він повністю покладається на Бенджаміна Франкліна – на думку того, хто вперше поєднав доскональне розкриття цього поняття у своїх працях з ефективним практичним їх утіленням. Ця частина праці є настільки практичною, що на неї може покладатися

пересічна людина в повсякденному житті, використовуючи її як посібник для життя й виживання за умов капіталістичної конкуренції.

У світовому співтоваристві й досі палко дискутують щодо одного з головних соціологічних висновків Вебера про те, що капіталізм зобов'язаний своїм походженням протестантському релігійно-етичному комплексу.

Криницький А.
НТУ «ХП»

ПРОБЛЕМА ГЕОСТРАТЕГІЧНОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Корінні перетворення на європейському та євразійському просторах характеризуються двома тенденціями. Перша (дезінтеграційна) була панівною під час розпаду СРСР, Югославії, Чехословачії. Унаслідок її дії утворилося понад двадцять нових держав. Змінилися не тільки політичні карти Європи та Азії, а й у переважній більшості новоутворених країн відбулися докорінні зміни суспільних відносин. Друга тенденція (інтеграційна) характеризується пошуком молодими державами ймовірних партнерів для співпраці, з'ясуванням геополітичного становища, місця й ролі й сучасному світі, на континенті, у регіоні.

Просторове розташування України, розміри її території, природні ресурси в поєднанні з її потенційними можливостями в науковій, економічній та інших сферах суспільного життя дають їй змогу і право мати статус гідної європейською держави з відповідною геополітичною діяльністю та геостратегічною орієнтацією. Специфіка геополітичних координат України виходить з того, що вона розташована на межі двох регіонів – Європи та Євразії. Тому після проголошення незалежності й світового визнання перед Україною постала проблема зовнішньополітичних, геостратегічних орієнтирів. Умовно їх можна охарактеризувати так:

1. Економічна інтеграція з європейськими та євроатлантичними структурами й зміцнення на цій основі політичних та науково-технічних зв'язків.

2. Економічна й політична інтеграція з Росією та, іншими країнами СНД.

3. Розвиток державності України з урахуванням лише власних сил.